

se ni dalje menila zanj. Drugi dan so ga našli pastirji v gozdu na bukovi veji visečega.

Stara povest iz našega ljudstva, žalostna zgodba o možu starcu in mladi ženi.

Blaž je pripovedoval z lahkim, dvorljivim usmevom. Zdel pa se mi je ta smehljaj kakor smehljaj solnea, ki sije na žalostno pogorišče.

»In zdaj blodi Miha po lesu, kadar se napravlja nemirna noč in huda ura, ter glasno joka in stoka,« je počasno zaključil Blaž žalostno pripovedovanje.

Zbudi me ponoči vihar, ki buči po gozdovih pod cerkvijo in gori po gori. Tiho ležim na postelji, strmim v tmino in poslušam. Kar zaslišim skozi noč iz globeli pod župniščem tožeče, obupne vzklike: »Jezus, Marija, pomagajta!«

Sedel sem popoldne v sobici gori na Zili. Pa je prihitelo v sobo troje preplašenih vaških deklic... »Gospod, Vaznikov Tonček je padel v Dravo,« so hitele razburjene in vse hkrati. — »Pa je utonil?« sem se vznemiril — Tonček je bil moj učenec, fantič kakor Murillovi angelčki. — »Utonil. V čolnu pred hišo je bil. Pa mu je pal klobuk v Dravo. Nagnil se je za njim, pa se je prekucnil v vodo. Drava ga je odnesla.« — »In ni bilo nikogar v bližini, da bi ga bil rešil?« — »Ne. Otroci so bili sami doma.«

Proti večeru je prišel oče. Na zunaj dovolj miren. A videl sem, da močni mož omaguje pod težo udarca. Da naj dam zvoniti, je prosil; in da naj pišem o nesreči v časnike, če bi utopljenca kje našli. Da bi rad šel k pogrebu. In kje bo njegov otrok pokopan, bi rad vedel.

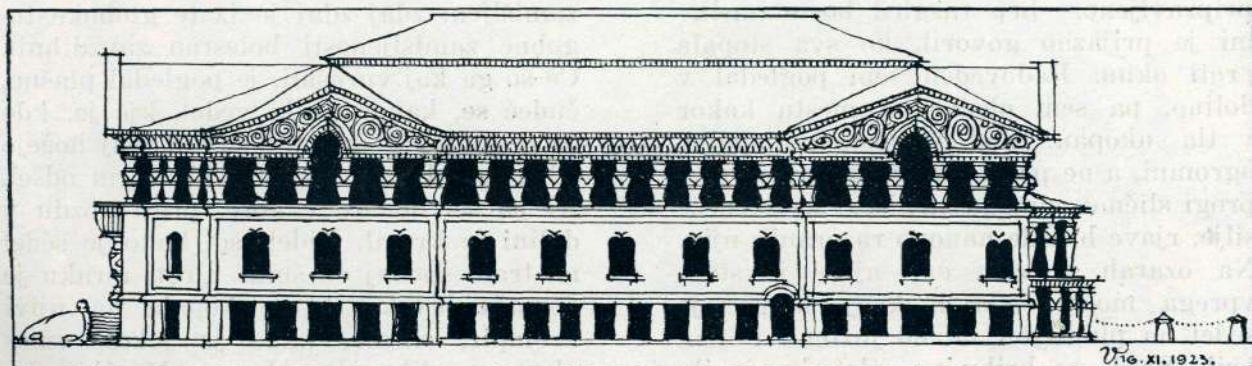
Nekaj dni navrh, še preden so utopljenca spodaj v Rožu iz vode potegnili, je prišla mati. Vsa bleda, strta. In mi je priznala: »Ne prenesem več tega. Vse noči ne spim. Komaj malo zadremujem, že zaslišim iz Drave klic: ‚Mati, mati!‘ Tonček me kliče.« Zakrila si je od solz in prečutih noči motne, s krvjo podplute oči in je zaihtela bridko in bolestno, kakor bi si hotela dušo izjokati. Tolažil sem jo, kakor sem vedel in znal. A čutil sem s težko bolestjo, kako brez moči so vse lepe besede ob taki boli: v veter govorjene, v vodo pisane.

Prihodnjo noč sem nenadoma planil iz spanja in posluhnil. Čuj, ni li zaklicalo od nekod daleč, iz Drave spodaj brž: »Mati, mati!«

In potem nekaj časa noč za nočjo: vabeče, poželjivo šumenje vode, vmes obupen, groze poln klic: »Mati, mati!«

Zbudim se sedaj kdaj sredi noči. Pri studentu zunaj pod oknom žubori voda v korito. Lahke nočne sape se poigravajo z listjem drevja po trati ob hiši, da poje skozi vejevje enozvočna, otožna pesem. Pa se šumljanje listja zlije z žuborenjem padajoče vode v zateglo, čudno mamečo melodijo. Kar se mi nenadoma zazdi, da ne žubori le v korito udarjajoči pramen vode in ne šelesti le listje, ampak da slišim iz daljave hinavsko pritajeno, nekako škodoželjno šumenje Drave. Iz tega šumenja pa na smrt obupen otroški vzkrik: »Mati, mati!« —

Resnično, prečudežen slikar je noč. In mogočen, bajen klicar; klicar iz sedanjosti, iz včerajšnjega, predvčerajšnjega dne; klicar iz prošlosti, iz daljnih dalj, iz meglene pozabnosti; klicar celo iz temne, s tisočermi skrivnostmi prikrite bodočnosti...

IVAN VURNIK: SKICA ZA FASADO I.